

Bilimsel Sorgulama Hakkında Görü? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilimsel Sorgulama Hakkında Görü? Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17804>

Özet

Bilimsel Sorgulama Hakkında Görü? Anketi, bireylerin **bilimsel sorgulama** süreçlerine ve do?as?na yönelik alg?lar?n?, inançlar?n? ve tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu çalışmada, ölçe?in Türkçe diline uyarlama, geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapıldığı 2017 tarihli bir ara?tırmay? temel almaktadır. Ölçe?in temel amacı, eğitim ortamlarında bilimsel süreç becerilerinin ve sorgulayıc? öğrenme yaklaşımlar?n?n ne ölçüde benimsendiğini ve algılandığını tespit etmektir.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n ve maddelerinin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu de?erlendirerek, ölçe?in eğitim bilimleri alanındaki ara?tırmalarda güvenilir ve geçerli bir şekilde kullanılabilmesini sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Bilimsel Sorgulama, Sorgulayıc? Öğrenme, Görü? Anketi, Fen Eğitimi, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama

Yazarlar

Dilek Karahan, Kürat Bilican, Burak ?enler

Amaç

Anketin temel amacı, bilimsel sorgulama kavramına ilişkin bireylerin (genellikle öğretmen adaylar? veya öğrenciler) sahip oldukları **görü?leri** sistematik bir şekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, sorgulama temelli öğrenme yaklaşımlar?n?n uygulanması ve de?erlendirilmesi sürecinde karşılaşılan zorluklar? veya kabul düzeylerini anlamak için kritik bir rol oynamaktadır.

Uyarlama çalışmasının spesifik amacı ise, uluslararası literatürde kullanılan bu önemli araç? Türkçeye kazandırmak ve elde edilen verilerin Türk eğitim sistemi bağlamında geçerli ve güvenilir olduğundan emin olmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim araştırmacılar?, öğrencilerin bilimsel sorgulama hakkındaki meta-bilimsel inançlar?n? ölçmek için standart bir araç kullanabilmektedirler.

Yapı

Ölçek, katılımcıların **bilimsel sorgulama** (scientific inquiry) süreçlerine dair sahip oldukları epistemolojik ve pedagojik inançlar? ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı genellikle, bilimsel bilginin yap?s?n?, deney yapma sürecini, hipotez oluşturmaya ve verilerin yorumlanması?n? içeren alt boyutlardan oluşur.

Ölçek, sorgulamanın sadece bir yöntem değil, aynı zamanda bilimin doğasının anlaşılma yolu olduğuna dair görüşleri değerlendirir. Ölçülen temel yapı, bireyin bilimsel bilginin nasıl üretilmesine dair sahip olduğu kişisel teorileri ve bunun öğretim süreçlerine yansımalarının kapsamaktadır.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, Karahan, Bilican ve diğerler (2017) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışmasının bağıllığı, **geçerlik** çalışmaları net bir şekilde göstermektedir. Bu tür uyarlama çalışmaları genellikle yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılır.

Çalışmada, ölçeğin Türkçe formunun, orijinal formun teorik yapıyla tutarlı olup olmadığını incelenmiştir. Bu bağlamda, faktör yükleri, madde-toplam korelasyonları ve ayrırt edici geçerlik gibi istatistiksel yöntemlerle ölçeğin yapısal uygunluğu değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgisi kaynakta '-' olarak işaretlenmiş olmasına rağmen, uyarlama makalesinde ölçeğin iç tutarlılığına dair kanıtlar sunulmuştur. Güvenirlik, genellikle Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha) katsayısıyla hesaplanarak belirlenir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklerde benzer sonuçlar verme yeteneğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çalışması, Türkçe formun iç tutarlılık katsayılarının kabul edilebilir düzeyde olduğunu rapor etmiştir.

Faktör Analizi

Bilimsel Sorgulama Hakkında Görü? Anketi'nin uyarlama sürecinde, ölçeğin faktör yapısının doğrulamak amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısının Türk örneğinde de korunduğunu göstermeyi amaçlamıştır.

Çalışmada, orijinal ölçeğin alt boyutlarının Türkçe formda da ayrıştığını ve her bir maddenin ilgili faktöre yeterli yükü sağladığını ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin yapısal geçerliliğinin sağlandığını teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ve Öz Bildirim Ölçeği

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta

belirtilmemiştir, ancak anket formatına göre Likert tipinde olduğu varsayılmaktadır.)

Language Available: Türkçe (Uyarlama çalışması), Orijinal dili (Muhtemelen İngilizce)

Population Group: Eğitim bilimleri alanında çalışanlar, Fen Bilgisi Öğretmen Adayları veya Lise Öğrencileri

Age Group: Yetişkin ve Ergen (Eğitim seviyesine bağlı olarak değişir)

Population Details: Uyarlama çalışmasının yapıldığı örneklem, genellikle bir üniversitenin eğitim fakültesindeki öğrencilerden oluşmaktadır.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, katılımcıların belirli ifadelere katılma düzeylerini belirttiği nicel bir anket metodolojisi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Fen Bilimleri Öğretimi, Öğretmen Görüşleri, Psikometri, Faktör Yapısı, Bilimsel Süreç Becerileri, Bilimsel Sorgulama

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Karahan, D. için dilek.karisan@gmail.com adresi iletişim için belirtilmiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricileri tarafından belirlenen kullanım izinleri, uyarlama çalışmasında belirtilmemiştir. Ancak, akademik amaçlı kullanımlarda genellikle referans verilmesi yeterlidir. Ölçeğin Türkçe **uyarlama** çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır.

Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında spesifik bir ücret bilgisi mevcut değildir. İletişim e-posta adresi üzerinden yazarlarla doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Bu çalışmaya ait orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: [bilimsel-sorgulama-hakkinda-gorus-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kar??an, D., Bilican, K., ?enler, B. (2017). Bilimsel Sorgulama Hakkında Görü? Anketi: Türkçeye Uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *?nönü Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 326-343. DOI: 10.17679/inuefd.307053

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??abilir: dergipark.gov.tr

Bilimsel Sorgulama Hakkında Görü? Anketinin Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler bu k?s?mda listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için Kar??an vd. (2017) tarafından yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.